

nu kunnet angive de Principper, efter hvilke han tænker sig at gaa frem. De udtrykkes af Indenrigsministeren — det er anført i Betænkningen — paa følgende Maade: „Samtlige de nu bestaaende Bestemmelser i Henhold til Loven af 7. August 1914 skal forelægges Rigsdagen, saaledes at de bortfalder senest ved Rigsdagens Beslutning derom. Bestemmelser, som herefter udstedes i Henhold til Loven af 7. August 1914, skal samtidig med Udstedelsen forelægges for Rigsdagen. De bortfalder, saafremt de ikke i Løbet af f. Eks. 4 Uger“ — og jeg kan indskyde den Bemærkning, at Indenrigsministeren har erklæret, at om denne Frist kan der selvfølgelig forhandles — „fra Udstedelsesdagen har opnaaet Rigsdagens Godkendelse.“ Jeg skal yderligere tilføje, at Indenrigsministeren har erklæret, at det selvfølgelig har været en Forudsætning for Lovens Vedtagelse i sin Tid, at der i hvert Fald skulde bortfalde med den endelige Fredslutning. Det fremgaar, synes det mig, heraf med fuld Tydelighed, at Indenrigsministerens Ønsker falder ganske i Traad med Rigsdagens. Nogen som helst Trang til ministerielt Enevælde, eller hvilke andre agitatoriske Udtryk man nu har brugt i den senere Tid, synes disse Ønsker ikke at tale om. Men at Ministeren maa have Tid til at gøre sit Arbejde færdigt, saa han kan fremsætte det i forsvarlig Form, finder Flertallet er en ganske selvfølgelig Sag.

Fra disse Bemærkninger, der ikke staar i fjerneste Sammenhæng med det Lovforslag, som behandles, men som er blevet mig paa tvunget ved Mindretallets Betænkning, vender jeg et Øjeblik tilbage til selve Lovforslaget, og jeg gentager da meget bestemt, hvad jeg allerede ved første Behandling udtalte, at Laanet ikke giver nogen som helst Grund til at tale om finansiel Nødstilstand for Landet, lige saa lidt som Statsgælden ved dette Laan naar nogen som helst faretruende Størrelse. Blot en simpel Sammenligning med f. Eks. andre neutrale Lande vil vise Rigtigheden af denne Paastand. Men i hvert Fald: Konservativer og Venstre, Radikale og Socialdemokrater, Folketing og Landsting, alle har i skøn Enighed vedtaget Udgiftslovene, som nødvendigvis Laanets Optagelse, og i samme skønne Enighed burde efter min Mening den sidste vanskelige Tid være stridt igennem. Jeg mener derfor, at alle burde slutte sig til Udvalgets Flertal, naar dette Flertal herved gennem mig anbefaler Tinget at vedtage Lovforslaget i uforandret Skikkelse.

J. C. Christensen: Det er ikke uden Betænkkelighed, at man ser, at Statsgælden er vokset saa stærkt, som Tilfældet har været i de senere Aar, og som den gør ved Vedtagelsen af dette Lovforslag, eller rettere som det er sket umiddelbart forud for Fremsættelsen af dette Lovforslag. Forholdet er nemlig ikke det, at Statens Gæld er den eneste Gæld her i Landet. Statens Gæld er nu steget til op imod 800 Mill. Kr. — 773 Mill. Kr. —, men samtidig er ogsaa Kommunernes og privates Gæld steget. I Statistisk Aarbog opgøres Kommunernes Gæld ved Udgangen af 1917 til 495 Mill. Kr., og Prioritetsgælden er antagelig stærkt opimod de 4 000 Millioner, i alt Fald langt over de 3 000 Millioner. Vi ser saaledes, at Gæld har vi til visse ikke saa lidt af. Det er derfor i og for sig noget betænkkeligt, at Statsgælden er i saa stærk Vækst, som den har været i de senere Aar og er for Øjeblikket. Alligevel skulde der ikke fra vor Side være blevet gjort nogen Indvending mod det foreliggende Lovforslag om Statslaan, hvis Forholdet ikke havde været det, at vi ikke er i Stand til at se, hvorledes Fremtiden, end ikke den nærmeste Fremtid, stiller sig for os i finansiel Henseende. Det Statslaan, som der her foreligger Forslag om, kom ret overraskende vistnok for de fleste Medlemmer i denne Sal, thi i Efteraaret hed det fra Finansministerens Side, at Statskassen i indeværende Finansaar nok kunde klare sig med de Penge, der var til Stede, og med det Statslaan, som sidst var optaget. Man ventede efter disse Udtalelser ikke, at vi, inden vi kom til Slutningen af Finansaaret, skulde staa overfor et saa mægtigt Underskud, som vi her staar overfor. Ikke desto mindre er det kommet. Der er altsaa stillet Forslag om at dække dette Underskud med dette Laan, men dermed er vi ikke klare over, om vi ikke muligvis kan komme til at staa overfor nye Overraskelser i Henseende til nye Underskud.

Vi har i Udvalget haft Konference med Finansministeren og Indenrigsministeren, og Finansministeren har udtalt sig om sit Skøn for det kommende Finansaar. Han mente at kunne henvise til, at Skatteindtægterne vilde stige, Toldindtægterne vilde stige med den forøgede Indførsel, og de Skattelove, som var vedtagne, vilde give et større Udbytte, end de i og for sig lød paa. Dernæst kunde der paa visse Punkter spares Udgifter, og det væsentligste af disse Punkter var ret selvfølgelig Militærudgifterne, idet nu alle de ekstraordinære Militærudgifter falder bort. Desuden har der i de senere Aar været fore-